Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

[redacted]

TER BESLISSING

Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Cluster 3

Opgesteld door
[redacted]

Aan Stas LMZ Deadline: 14 feb 2025

nota

Voorhang wijziging Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 en Besluit langdurige zorg ivm beëindigen CVO en EVV

Datum
7 februari 2025

Kenmerk
4061161-1078891-WJZ

Bijlage(n)
- brief aan TK;
- brief aan EK;
- ontwerp-besluit.

1. Aanleiding

Op 7 februari 2025 heeft de Ministerraad ingestemd met het voorhangen bij de Tweede Kamer en de Eerste Kamer van het ontwerp van het besluit tot wijziging van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 (Ub Wmo 2015) en het Besluit langdurige zorg (Blz) in verband met het afbouwen van de compensatie vervallen ouderentoeslag (CVO) en het afschaffen van de extra vermogensvrijstelling (EVV).

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd bijgaande brieven aan beide Kamers te ondertekenen.

3. Kernpunten

Voorhangprocedure

Voorliggend besluit heeft betrekking op de eigen bijdragen voor beschermd wonen en opvang op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) en voor zorg op grond van de Wet langdurige zorg (Wlz). Met het besluit wordt per 1 januari 2026 de EVV in één keer afgeschaft en de CVO in drie stappen afgebouwd. Op grond van artikel 3.2.5, derde lid, Wlz dient het ontwerp van dit besluit aan beide Kamers der Staten-Generaal te worden overgelegd alvorens advies kan worden gevraagd aan de Raad van State. Met bijgaande brieven wordt deze zogenoemde voorhangprocedure gestart. De voorhangtermijn beloopt vier weken.

Afbouwen en afschaffen EVV en CVO

De EVV is een vrijstelling van het vermogen dat meetelt voor het bepalen van de vermogensinkomensbijtelling (hierna: VIB) op basis waarvan eigen bijdragen op grond van de Wmo 2015 en de Wlz werden berekend. De EVV is in 2014 ingevoerd om het effect van de VIB voor niet-pensioengerechtigden te matigen.
De CVO is een aftrekpost voor het inkomen op basis waarvan eigen bijdragen op grond van de Wmo 2015 en de Wlz worden berekend. De CVO is in 2018 ingevoerd om te voorkomen dat het afschaffen van de fiscale ouderentoeslag zou leiden tot een verhoging van deze eigen bijdragen. De ouderentoeslag was een

verhoging van het heffingsvrije vermogen voor pensioengerechtigden met een laag inkomen.

Vermogen is inmiddels echter een kleinere rol gaan spelen in de fiscaliteit en de eigen bijdragen. Dit komt omdat het heffingsvrij vermogen in de fiscaliteit flink is verhoogd, de VIB is gehalveerd en het heffingsvrij vermogen voor de VIB is gestegen. Daarmee is de noodzaak voor de EVV en de CVO verdwenen. De beëindiging van de EVV en de CVO zorgt ook voor een aanzienlijke vereenvoudiging van de complexe eigen bijdragensystematiek. Daarnaast kende de CVO technische imperfecties waardoor cliënten mét vermogen soms een lagere eigen bijdrage verschuldigd waren dan cliënten zonder vermogen, terwijl zij eenzelfde inkomen hebben.

Met dit besluit wordt de EVV per 2026 afgeschaft en wordt de CVO in de periode 2026–2028 in drie stappen afgebouwd en uiteindelijk afgeschaft. Het is de verwachting dat er bij de groepen die door het besluit worden geraakt, geen financiële problematiek zal ontstaan.

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

Bestaanszekerheid is een belangrijk onderwerp in het hoofdlijnenakkoord. In paragraaf 6.1 van de nota van toelichting bij het voorliggende besluit worden de financiële gevolgen voor de burger uitgebreid toegelicht.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

Draagvlak maatschappelijk

IederIn heeft mede namens de Seniorencoalitie (ANBO-PCOB, Koepel Gepensioneerden, NOOM en SOM.NI), de Patiëntenfederatie Nederland, MantelzorgNL, MIND, Per Saldo, Alzheimer Nederland, Spierziekten Nederland, Wij Staan Op! en Gehandicapten Patiënten Platform Zeist in het kader van de internetconsultatie een gezamenlijke reactie gegeven op het voorstel en de EVV en de CVO te beëindigen. In die reactie werd opgemerkt dat deze beëindiging bijdraagt aan de stapeling van zorgkosten omdat cliënten en patiënten daardoor een hogere eigen bijdrage zullen gaan betalen.

In reactie hierop wordt in de nota van toelichting bij het besluit opgemerkt dat de beëindiging van de EVV en de CVO alleen een effect heeft op de eigen bijdrage van cliënten met een vermogen van ruim € 30.000. Deze effecten worden draagbaar geacht. Het idee achter eigen bijdragen die afhankelijk zijn van zowel inkomen als vermogen, is dat men ook vanuit vermogen bijdraagt aan de financiering van de zorg. Ook is door meerdere ontwikkelingen in de fiscaliteit en de eigen bijdragen de noodzaak voor de EVV en CVO inmiddels verdwenen.

Communicatie

Het CAK is belast met de uitvoering van de eigen bijdragen op grond van de Wmo 2015 en de Wlz en zal burgers over de beëindiging van de EVV en de CVO tijdig informeren. Het CAK zal ook vragen van burgers hierover beantwoorden.

c. Financiële en personele gevolgen

Dit besluit is (door het vorige kabinet) genomen bij de Voorjaarsnota 2024. Door de beëindiging van de EVV en de CVO nemen de opbrengsten van eigen bijdragen voor zorg op grond van de Wlz structureel toe met € 31 mln. Het effect op de opbrengst van eigen bijdragen op grond van de Wmo 2015 is nagenoeg nihil.

Door de beëindiging van de EVV en de CVO kunnen de eigen bijdragen voor pensioengerechtigden voor zorg op grond van de Wlz en voor beschermd wonen op grond van de Wmo 2015 stijgen. Óf er sprake is van een toename van de eigen bijdrage is afhankelijk van verschillende factoren, namelijk of er eventueel ook sprake is van een eventuele (pensioengerechtigde) partner, de hoogte van het verzamelinkomen, de hoogte van het vermogen (en eventueel de verdeling ervan over de partners) en het type eigen bijdrage. De geleidelijke afbouw van de CVO en de afschaffing van de EVV heeft alleen gevolgen voor de eigen bijdrage bij een vermogen van ruim € 30.000. Zonder EVV stijgt de eigen bijdrage met maximaal circa € 450 bij een vermogen van ruim € 40.000. Zonder CVO kan de eigen bijdrage met maximaal € 1.700 oplopen bij een vermogen van ruim € 60.000; daarom wordt de CVO in drie stappen afgebouwd.[1]

d. Juridische aspecten haalbaarheid

Het voorliggende besluit is juridisch haalbaar.

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

Het besluit is intern afgestemd met Z, DMO, MEVA en FEZ en extern met SZW en het CAK.

f. Gevolgen administratieve lasten

Dit besluit heeft geen gevolgen voor de regeldruk, afgezien van beperkte kennisnemingskosten voor burgers.

g. Toezeggingen

Geen.

h. Fraudetoets

Dit besluit is niet als fraudegevoelig aangemerkt aangezien het een aanpassing betreft van de berekeningswijze de eigen bijdragen die het CAK uitvoert op basis van van de Belastingdienst verkregen gegevens.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

[1] De genoemde bedragen zijn van toepassing op alleenstaanden. Bij meerpersoonshuishoudens zijn de bedragen maximaal twee keer zo hoog. De maximale stijging voor meerpersoonshuishoudens zal echter weinig voorkomen.